

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/๖๖

สำนักงาน ก.ค.ศ.

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขานุการ อธิการบดี และผู้อำนวยการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

ด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๐ บัญญัติให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความก้าวหน้าแก่ราชการ ประกอบกับ ก.ค.ศ. ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ไว้ว่า ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเสริฐ งามพันธุ์)
เลขาธิการ ก.ค.ศ.

กลุ่มวิชาการบริหารงานบุคคล

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๓๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๕๓

หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์

โดยที่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๘๐ บัญญัติให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบกับ ก.ค.ศ. ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ไว้ว่า ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ดังกล่าว ทั้งนี้ผู้เข้ารับการพัฒนาต้องผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์

๑.๑ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องให้ผู้ผ่านการพัฒนามีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ รวมทั้ง มีความพร้อมในการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์

๑.๒ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ต้องพัฒนาในลักษณะองค์รวมที่บูรณาการทั้งในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี ใช้วิธีการพัฒนาหลายวิธี ควบคู่กับการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และมีประสบการณ์ เป็นการพัฒนารายบุคคลและกลุ่มเล็ก ๆ เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ให้ผู้เข้ารับการพัฒนา

เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยใช้แหล่งความรู้และองค์ความรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย

๒. วิธีการ

๒.๑ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ใช้วิธีการพัฒนาหลายวิธี เน้นการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ในสภาพจริง การสอนแนะ และวิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยมีโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ๓ ส่วน ระยะเวลาการพัฒนาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การเสริมสร้างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้พัฒนาคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ และความสามารถในการนิเทศการศึกษา ดังนี้

๑. คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย

- ๑.๑ รัก ศรัทธา และภาคภูมิใจในการเป็นศึกษานิเทศก์
- ๑.๒ วินัย และจรรยาบรรณวิชาชีพศึกษานิเทศก์
- ๑.๓ คุณธรรม จริยธรรม และเมตตาธรรมในการยกระดับจิตวิญญาณความเป็นครู
- ๑.๔ พัฒนาตนเอง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพศึกษานิเทศก์
- ๑.๕ กระบวนการพัฒนา
- ๑.๖ ทักษะทางวิชาการและทางการบริหาร

๒. ความสามารถในการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย

- ๒.๑ พื้นฐานการนิเทศการศึกษา
- ๒.๒ ทักษะกระบวนการนิเทศการศึกษา
- ๒.๓ การวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ๒.๔ การติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษา
- ๒.๕ การนิเทศการศึกษาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือสาขาวิชาที่รับผิดชอบ
- ๒.๖ การวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์

-๓-

ส่วนที่ ๒ การฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้เรียนรู้ตามสภาพจริงโดยฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษาในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการที่มีสภาพและบริบทหลากหลาย โดยมีผู้บริหารและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรอบรู้มีประสบการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการเรียนรู้ในสภาพจริงแล้วนำผลจากการเรียนรู้ในสภาพจริงมาสังเคราะห์ผล

ส่วนที่ ๓ การจัดทำและนำเสนอแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษาในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ผู้เข้ารับการพัฒนาจัดทำแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษาของตนโดยมีการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา กลยุทธ์การพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด แล้วนำเสนอแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษาของผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละคน

๒.๒ การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโครงการพัฒนาต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ และติดตาม ให้มีการพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๒.๑ ผู้เข้ารับการพัฒนาเสนอแผนพัฒนาตนเอง

๒.๒.๒ ผู้เข้ารับพัฒนามีการพัฒนาตามแผนพัฒนาตนเองภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำของผู้บริหารโครงการพัฒนาและวิทยากร ต่อไปนี้

- ๑) การเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
- ๒) การเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรอบรู้และมีประสบการณ์
- ๓) การเรียนรู้จากกลุ่ม (๓-๕ คน)
- ๔) การศึกษาดูงานในหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน
- ๕) การฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา
- ๖) การจัดทำและนำเสนอแผนพัฒนางานนิเทศการศึกษา
- ๗) การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ (ประมาณ ๒๐ หน้า)

๒.๓ การประเมินผลการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีหลักการ วิธีการประเมิน และเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

๒.๓.๑ หลักการ เป็นการประเมินผลเพื่อการพัฒนา มุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงโดยยึดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนานี้ เป็นสำคัญ

-๔-

๒.๓.๒ วิธีการประเมิน เป็นการประเมินโดยใช้วิธีการและเครื่องมืออย่างหลากหลาย เช่น การทดสอบ การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน เป็นต้น โดยจัดให้มีการประเมินผลทุกขั้นตอนของการพัฒนา

๒.๓.๓ เกณฑ์การประเมิน ผู้เข้ารับการพัฒนายต้องมีระยะเวลาเข้ารับการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ของระยะเวลาการพัฒนาทั้งหมด และต้องผ่านเกณฑ์ประเมินผลทั้งในส่วนของ การประเมินผลระหว่างการพัฒนา และการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการพัฒนาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

๒.๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการต้นสังกัด เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำรายละเอียดหลักสูตรและดำเนินการพัฒนา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนานี้ โดยอาจร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาหรือเครือข่ายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ

๓. มาตรฐานการพัฒนา

หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐาน ดังต่อไปนี้

๓.๑ มาตรฐานหลักสูตร

หลักสูตรการพัฒนาต้องมีหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร วิธีการพัฒนา ระยะเวลาการพัฒนา การวัดและประเมินผลการพัฒนาชัดเจน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนานี้

๓.๒ มาตรฐานสื่อและนวัตกรรม

สื่อและนวัตกรรมการพัฒนาต้องมีคุณภาพ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและ กิจกรรมการพัฒนาตามหลักสูตรการพัฒนา ผู้บริหารโครงการต้องจัดให้มีคู่มือการพัฒนา เอกสารประกอบการพัฒนาหรือสื่ออื่น ๆ ที่มีคุณภาพส่งให้ผู้เข้ารับการพัฒนาศึกษาล่วงหน้า เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน จัดเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และโสตทัศนูปกรณ์หรือสื่ออื่น ๆ ที่มีคุณภาพและเพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้า

๓.๓ มาตรฐานวิทยากร

ผู้บริหารโครงการพัฒนาต้องจัดวิทยากรและวิทยากรพี่เลี้ยงที่มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในเชิงวิชาการและทางวิชาชีพในเรื่องที่รับผิดชอบในการพัฒนา จัดกิจกรรมการพัฒนาโดยถือว่าผู้เข้ารับการพัฒนามีความสำคัญที่สุด

๓.๔ มาตรฐานสถานที่และแหล่งเรียนรู้

สถานที่ที่ใช้ในการพัฒนาต้องเหมาะสม มีบรรยากาศที่ดี มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งมีแหล่งศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนา

๓.๕ มาตรฐานการประเมิน

การประเมินผลการพัฒนาต้องมุ่งเน้นการประเมินตามสภาพจริงอย่างเป็นระบบ และได้มาตรฐานเพื่อปรับปรุงพัฒนา โดยยึดวัตถุประสงค์การพัฒนาคือสำคัญ ผู้บริหารโครงการพัฒนาและวิทยากรต้องปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับหลักการประเมิน วิธีการและเครื่องมือการประเมินผล รวมทั้งเกณฑ์ประเมินผล

๓.๖ มาตรฐานการบริหารจัดการ

ผู้บริหารโครงการพัฒนาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อย่างชัดเจน บริหารจัดการโครงการโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้การพัฒนาบรรลุผลตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา มีการจัดวิทยากรเป็นคณะหรือทีมจัดการเรียนรู้ สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรกับวิทยากร และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ

๓.๗ มาตรฐานคุณภาพผู้ผ่านการพัฒนา

ผู้ผ่านการพัฒนามีคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่ดี รัก ศรัทธา และภาคภูมิใจ ในการเป็นศึกษานิเทศก์ มีวินัย และจรรยาบรรณวิชาชีพศึกษานิเทศก์ มีคุณธรรม จริยธรรม และเมตตาธรรมในการยกระดับจิตวิญญาณความเป็นครู สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพศึกษานิเทศก์ รวมทั้งมีทักษะทางวิชาการและทางการบริหาร และมีความสามารถในการนิเทศการศึกษา โดยมีความรู้พื้นฐานในการนิเทศการศึกษา มีทักษะในการนิเทศการศึกษา สามารถวิจัย ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถนิเทศการศึกษาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือสาขาวิชาที่รับผิดชอบ รวมทั้งมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ศึกษานิเทศก์